

PŘEDJAŘÍ  
2014



**ZAHRADNÍ  
CENTRA CS**

zdarma

# tip



## Z OBSAHU

- Záhrada s jazierkom
- Seriál: Co dovede strom
- Klikvy a brusinky

## NOVINKY A PREZENTACE

- Pěstujte s JIFFY
- Semena Moravoseed

## NÁŠ PŘEDJARNÍ TIP

- Znáte sněženky?
- Jaro začíná s krokusy
- Vilíny a lískovničky

# Předjaří v zahradě

Vážení zákazníci,

začíná Nový rok 2014 a my pokračujeme ve vydávání časopisu TIP. V letošním roce plánujeme vydat čtyři čísla: předjaří, jaro, léto a společně podzim-zima. Rád bych vás stručně seznámil o předpokládané náplni časopisu.

Budeme psát o tom, jak založit a uspořádat zahradu. Nabídneme vám tipy na prvky zahradní architektury, dočtete se o novinkách v užitkové zahradě a seznámíme vás s novými i osvědčenými přípravky na ochranu rostlin i účinnými hnojivy. Dnes už v našich centrech najdete hnojiva prakticky na všechny druhy rostlin.

V každém TIPu vás postupně budeme seznamovat se stromy, které se hodí do zahrad u rodinných domů. Novinkou bude cestovatelský miniseriál o zahradnických zajímavých místech u nás i v zahraničí – výstavy, zahradní centra, arboreta, soukromé i botanické zahrady.

K zahradě i k domům patří různé dekorace. S novým trendem vás budeme v každém čísle seznamovat. Jako miniseriál budeme psát o bylinkách a jejich používání.

Naše obchodní družstvo Zahradní centra CS chce v letošním roce uspořádat několik společných akcí s programem. Budou to jarní a bylinkový den, podzimní den (dýňování) a zahájení adventu. O všech akcích vás budeme v TIPu informovat.

Snad jen tolik o našich záměrech pro letošní rok. Budeme mít radost, když si TIP přečtete a navštívíte naše zahradní centra. Už je nás 26 – z České a Slovenské republiky.

Přeji vám krásné prožitky při vaší návštěvě a spojené nákupy.

**Pavel Kutílek**  
předseda představenstva  
Zahradní centra CS

## ANGREŠT A RYBÍZ POTŘEBUJÍ ŘEZ



Míza ve dřevě bobulovitého ovoce se obecně probouzí poměrně brzy, proto je třeba zvládnout řez angreštu a rybízu nejpozději do poloviny února. Keřovitým angreštům odstraníme staré větve vyrůstající z báze, stromkovým seřízneme postranní výhony na několikacentimetrový pahýl. Účelného rozvětvení keřů červeného rybízu dosáhneme seříznutím loňských hlavních výhonů o třetinu. Černý rybíz většinou řez nevyžaduje, omezíme se proto pouze na prosvětlení celého keře odstraněním nejstarších výhonů. Angrešty i rybízy kořeny poměrně mělko, pozor na kořeny při obdělávání půdy.

## POD KEŘI TO BRZY ROZKVETE



Nejčasnější cibuloviny a trvalky se nejlépe cítí ve stínu listnatých stromů a keřů. Ty jim totiž poskytují nejen přiměřenou ochranu před slunečními paprsky, ale také dostatek humusu ze svých

listů, které a podzim opadají a postupně zetlívají. Když v předjaří začne slunce nabírat na síle, může ještě pronikat spleť holých dřevin a zahřívát půdu, v níž se začnou probouzet taloviny, sněženky, křivátce, prvosenky, ale třeba i čemeřice, hlaváček nebo nízké kosatečky. Zkusme na podzim zamhouřit oko a nesnažit se za každou cenu o dokonale uklizenou zahradu – spadané listí je vítaným zdrojem živin.

## HNOJIVA VLASTNÍ VÝROBY



Každoroční úbytek humusu z okrasných i zeleninových záhonů je třeba doplňovat novým organickým materiálem, případně průmyslovými hnojivy. Přírodě bližší a ekologicky přijatelnější je samozřejmě využívání místních zdrojů a vlastních odpadů. Zahrada a dům nám jich nabízí celou řadu – od zbytků z kuchyně přes posekanou trávu, seřezané trvalky, spadané listí až po hnůj. To vše lze nejlépe zužitkovat v kompostu, který lze při správném založení používat už za půl roku, v případě použití termokompostéru dokonce ještě dříve. Hotový kompost prosejeme a mělce zapravíme do půdy, případně neprosátý můžeme použít jako mulč.

## CIBULOVINY NESMÍ RAŠIT PŘÍLIŠ BRZY



Výkyvy počasí v průběhu února nesnáší většina rostlin příliš dobře. Výjimkou nejsou ani cibuloviny jako tulipány a narcisy, které několik dnů teplejšího počasí povzbudí natolik, že začnou vystrkovat z půdy špičky prvních lístků. Ty může ale následný silnější mráz a především střídání mrazu se sluncem poškodit. Pokud jsme nepoužili zimní kryt, můžeme předčasně narašené rostliny zakrýt vrstvou rašeliny nebo řídkým chvojnám.

## JAHODÁM BUDE DOBŘE POD FÓLIÍ



Rané odrůdy jahodníků můžeme koncem měsíce vyčistit od suchých listů, přihnojit organickým hnojivem a opatřit fóliovým tunelem. Na konstrukci z drátěných oblouků napneme průsvitnou fólii a na obou koncích ji svážeme do uzlu. Díky tomuto přirychnění rozkvetne jahodník už v dubnu, kdy je třeba čelní strany tunelu otevřít, aby mohly včely a hmyz květy opylovat, a na začátku května se už můžeme těšit na plody.

### ***Naše předjarní tipy***

- Zimní kryt růží ještě ponechte, i když už slunce hřeje. V březnu a dubnu ještě mohou přijít mrazy.
- Je čas na prosvětlovací řez – odstraníme všechny staré, poškozené nebo odumřelé výhony, seřízíme uschlá květenství trvalek a okrasných trav.
- Začneme přirychnovat hlízy begónií. Umístíme je na vrstvu rašeliny na tmavé místo a až se objeví puky, přeneseme je na světlo.
- Už máte vybrané nové ovocné dřeviny? Brzy je začneme nabízet v našich zahradních centrech!
- Nezapomeňte připravit na novou sezónu také skleník. Pokud je třeba, vyměňte půdu, případně ji jen obohatte dlouhodobě působícím hnojivem, a umyjte okna – do skleníku bude proudit více slunce.



## Probouzení po zahradnicku

Sněhová pokrývka snad už pomalu taje, jarní květiny se směle derou z půdy a rozveselují každý kout zahrady. Aby se rostlinám lépe dařilo probudit se po chladné zimě, můžeme jim pomoci. S prvními pracemi na zahradě ale začneme skutečně až v době, kdy si budeme jisti, že zima pomalu odchází, což může být v teplejších nížinách už v únoru, na horách ale mnohem později.



Začneme odstraňováním zimních krytů rostlin, tedy navrstvených větviček chvojí a nastýlek z mulče. Z listnatých dřevin sejmemo papír a fólii, kterými byly obaleny, aby je chránily před mrazem. V chladnějších oblastech ještě na choulostivějších a mladších rostlinách zimní kryty raději ponecháme, pozdní

mrazíky se ještě mohou přihlásit o slovo. Jehličnaté dřeviny rozvazujeme, nyní jim nehrozí rozlomení pod nánosy sněhu. Zaměříme se i na vinnou révu, rozhrabeme do plochy nakopčenou zeminu a dodáme jí potřebné živiny ve formě kompostu a hnojiv.



Výživu dopřejeme i ostatním rostlinám na zahradě včetně trávnickové plochy. Trávník je po zimě vlivem nízkých teplot různě zvlněný a možná ani hlodavci svou činností nepřispěli k jeho pěknému vzhledu. Proto ho urovnáme hráběmi a případně krtince rozhrabeme. Poté jej důkladně provzdušníme vidlemi, které zapichujeme v přibližně stejné vzdálenosti od sebe a prořežeme vertikutačními hráběmi či vertikutátorem.

Jakmile půda oschne, můžeme ji začít zpracovávat pro časně výsadby. Povrch zeleninových záhonků urovnáme obráčenou stranou hrábí a zryjeme pouze záhonky, u kterých jsme to na podzim neprovedli, zachováme tak půdě vláhu. Příliš slehlou zeminu můžeme případně nakypřit motykou. Vybereme z půdy velké kameny a zbavíme ji vytrvalých plevelů. Postupně do půdy začneme zapravovat organické hnojivo ve formě dobře rozloženého chlévského hnoje nebo kompostu. Chlévský hnůj dávkuje do záhonů opatrně a pouze do těch, u kterých dopředu víme, že na ně nevysadíme rostliny, kterým by uškodil. Hnůj prospívá například bramborám, okurkám, rajčatům a brokolici. Po zpracování půdy můžeme její povrch zakrýt netkanou textilií. Ta půdu ohřeje a podpoří klíčení semen vysévaných časně z jara. Zároveň nám rozšíří sortiment pěstovaných zahradních plodin.

Od konce března můžeme začít s postupným vyséváním otužilejších druhů zeleniny do připravené půdy. Sejeme cibuli, pórek a špenát a vysazujeme jarní česnek, cibuli sazečku a chřest. Také právě v této době můžeme začít

s předběžnou ochranou před nepříjemnými návštěvníky zatím klíčících rostlin, jejichž výhony by brzy po vyrašení mohly být jejich první zastávkou. Pro slimáky a hlemýžďe vytvoříme bariéru z nasypných nadrcených vaječných skořápek nebo ostrých drobných kamínků, dobře také poslouží vydlabané grapefruity nebo zapuštěné zavařovací sklenice. Časně na jaře, většinou od března do května, když to stav půdy dovolí, vysazujeme trvalky, které nekvetou na jaře. Umísťujeme je na konkrétní, předem navržená místa, aby po ujmoutí vytvářely s okolní výsadbou esteticky příjemný celek, který současně ladí v barvě, textuře, tvaru nebo charakteru rostlin. Aby nám zahradní jezírko nezarostlo zelenými řasami, musíme je opatrně z jeho hladiny odstranit hráběmi, abychom neprotrhli plastovou fólii. Po řasách přijdou na řadu vodní rostliny. Jsou-li příliš husté, protrháme je. Ty, které se výrazně rozrůstají, můžeme vyjmout z jezírka i s nádobou, ve které rostou, a některé stonky odstranit. Bohatou odměnou za naši jarní péči nám bude rozkvetlá a plodící zahrada. ■

## TAJEMSTVÍ SPRÁVNÉ VERTIKUTACE



Při vertikutaci dochází k narušení husté, často plstnaté struktury trávníku a bohatému provzdušnění, které je důležité pro správný rozvoj travního drnu. Vertikálním prořezením také zbavíme trávník stařiny a mechu, který se objevuje většinou na zastíněných a vlhkých místech. Po-

kud použijeme elektrický vertikutátor, bude trávník po zásahu několik dnů nevzhledný, ale zásah mu prospěje. Vyhrabanou stařinu můžeme zkompostovat. Po provzdušnění je dobré trávníkovou plochu zalít a začít s hnojením. Při teplejším počasí do trávníku rozhodíme směs písku

a hnojiv, do které přidáme travní semeno. Doplňme tak prázdná místa vzniklá po odstranění mechu nebo vzniklá působením plísňe šedé. Poté lehce přejeďeme povrch trávníku hráběmi, abychom semena zakryli.

# Kaleidoskop zaujímavostí

■ K najbežnejším izbovým rastlinám nedávnej minulosti patrili koleusy, často sme ich nazývali ľudovým pomenovaním africká žihľava. So žihľavou nemajú ale tieto rastliny botanicky nič spoločné, ale tvar listov sa jej možno predsa len trochu podobá. Napriek tomu, že ľudové meno spomína Afriku, mnoho druhov tejto pestrofarebnej rastliny pochádza z Ázie a niektoré dokonca z Austrálie. Ozajstné kvetinové šialenstvo s touto rastlinou spôsobil holandský botanik Karl Ludwig Blume, ktorý v 19. storočí doviezol niekoľko druhov z Jávy. Kvôli jednoduchému kríženiu začali vznikať nové a stále úžasnejšie odrody, ktoré sa stali predmetom obchodovania, výmen a zberateľstva. Práve vďaka intenzívnej hybridizácii postupne vznikol v názvosloví dosť veľký zmatok. Nakoniec bol z praktických dôvodov rod *Coleus* premenovaný na *Solenostemon*, kam sa zaraďujú aj všetky krásne a farebné kultivary.



■ Chcete pritiahnúť deti k pestovaniu rastlín? Vyberte pre ne osvedčené rastliny, ktoré nikdy nesklamú. Jednou z nich je skromná a rýchlo rastúca zelenina žerucha (*Lepidium sativum*, česky řeřicha). Dorastá síce až do výšky okolo 40 cm, ale obvykle ju zbierame už niekoľko dní po výseve. Hlavne v zimnom období sa zbierajú už malé rastlinky, ktoré sa nasekajú a dávajú sa do nátierok alebo do šalátov. Obsahujú veľké množstvo vitamínu C i vitamíny zo skupiny B. Pre výsev stačí malý kvetináč a trošku obyčajnej zemin. S malými deťmi si môžeme vyrobiť kvetináč z vajčička alebo orechovej škrupinky. Pri jeho zdobení navyše môžeme zažiť i trochu veselí a rodinnej pohody.

■ Vo vlhkých podhorských lesoch Himalájí rastie neobvyklá rastlina podobná ľaliám – *Cardiocrinum giganteum*. Darí sa jej v mierne vlhkej, ale na humus veľmi bohatej pôde – najčastejšie sa objavuje na okrajoch alebo v podraze redších lesov. Vyskytuje sa v nadmorských výškach od 1500 do 3600 m. V období kvitnutia môže

v najlepších podmienkach dorásť až do štyroch metrov. Vývoj zo semena až po kvet trvá päť až sedem rokov. Po odkvitnutí hlavná rastlina úplne uhynie, z bočných cibuliek môžu vyrásť rastliny nové, ale nikdy sa kvalitou nevyrovnajú tým, ktoré vyrástli zo semienka. Z dutých a uschnutých kvetných stvolov miestni ľudia vyrábajú dychový hudobný nástroj. Veľké srdcovité listy sa v ľudovej medicíne používajú ako chladivý obklad pri liečení bolestivých rán a modrín.

■ Cédre sa stále častejšie objavujú v našich záhradách, kde môžu za čas



vytvoriť krásne a impozantné stromy. Druh *Cedrus atlantica* pochádza hlavne z Maroka, kde obýva prudké svahy pohoria Atlas. Okrem toho, že je krásny, má i mnoho hospodársky dôležitých vlastností. Dáva mimoriadne cenné drevo, ktoré sa pre vysokú odolnosť používalo na stavbu lodí. Menej sa ale o cédroch vie, že sú to cenné liečivé rastliny. Obsahujú množstvo esenciálnych olejov, ktoré okrem iného znižujú nervové napätie, liečia niektoré kožné choroby i choroby dýchacích ciest. Tieto oleje tiež odpudzujú hmyz a používajú sa s obľubou v parfumerii.

■ Plody granátového jablka (*Punica granatum*) sú vďaka mnohým programom o varení stále populárnejšie. Toto subtropické ovocie pochádza zo severnej Indie a Iránu, kde rastie hlavne na suchých, vápencových pôdach. Je to stará kultúrna plodina, ktorá sa pestuje minimálne 3000 rokov. Za tento čas sa stihla zo svojej pravlasti rozšíriť po celom svete, hojne sa pestuje napríklad v Stredomorí. Hlavným záujmom pestovania sú plody, z ktorých sa získava osviežujúca šťava využívaná pre výrobu nápojov, zmrzliny, sirupov, vína alebo omáčok. Zo šupiek nezrelých plodov a z kvetov sa získava červené farbivo, z listov a kôry sa vyrába atrament. Rastlina má široké využitie v liečiteľstve, kôra obsahuje látky, ktoré

sa okrem iného používajú ako účinný prostriedok proti črevným parazitom. Veľmi tvrdé a cenné drevo sa používa na výrobu násad na náradie.

■ Modré kvety hortenzií sú nielen krásne, ale i vzrušujúce. Vyvolávajú ale často i mnoho otázok a nejasností. Tiež sa mnohým majiteľom krásnych hortenzií stáva, že si kúpia modrú hortenziu, ktorá sa ale časom zmení na hortenziu ružovú, či dokonca bielu.



■ Kto by nepoznal sedmokrásku (*Bellis perennis*, česky sedmikráska)? V trávnikoch sa často vyskytuje ako dosť životaschopná rastlinka, ktorá tam nie je vždy vítaným hosťom. Sedmokráska pôsobí ale veľmi nežne, preto sa často pestuje i mnoho odrôd, ktoré sa vyznačujú omnoho nápadnejšími, veľmi dekoratívnymi kvetmi. Mnohé kvetiny sprevádzali ľudské dejiny ako verní spoločníci, sedmokráska k týmto rastlinám určite patrí. Je súčasťou mnohých bájí a povestí. Verilo sa napríklad, že ak rastú sedmokrásky v záhrade, bude dom chránený pred bleskami. V pohanskej kultúre sedmokrásky symbolizovali nevinnosť ženy, často sa preto využívali pri rituálnych a magických obradoch. Taktiež sa sedmokráska používa ako liečivá rastlina s veľmi širokým uplatnením. Z listov sedmokrásky niektoré národy vyrábali prostriedok na odpudzovanie hmyzu.



Aby hortenzie kvitli na modro, musí byť splnených niekoľko predpokladov. Predovšetkým musia mať hortenzie pre to genetické predpoklady – nie všetky odrody dokážu vytvárať modré kvety. Vznik modrého vyfarbenia kvetov priamo ovplyvňuje kombinácia kyslej pôdy a v nej dostatočná zásoba hliníku. Ak jeden z týchto faktorov nie je splnený, farba kvetov hortenzií sa mení. Vo vápenitých pôdach sa sýtosť vyfarbenia kvetov môže zmeniť na svetlo ružovú až bielu. Premennivosť farby kvetov hortenzie kalinolistej (*Hydrangea macrophylla*, česky hortenzie veľkolistá) v jednotlivých rokoch je prirodzeným a normálnym javom.

Text a foto  
Pavel Chlouba

# Znáte sněženky?

Horší otázka už v názvu článku asi nemohla ani zaznít. Těžko by se hledal někdo, kdo by sněženky neznal. Ale není sněženka jako sněženka, i když by to tak na první pohled snad i mohlo vypadat. Sněženky (*Galanthus nivalis*, slovensky snežienky) jsou drobné cibulovité rostliny, které se vyskytují roztroušeně po celém území Česka i Slovenska. Rostou v humusovitých půdách často v lužních lesích, ale nejenom tam.



*Galanthus woronowii*  
'Elizabeth Harrison'

Sněženky mají celou řadu různých lidových názvů, z nichž některé jsou velmi něžné. Jméno podsněžník přesně vyjadřuje schopnost sněženek vyrůstat zpod sněhu. Protože vývoj mladých kvítků je velmi rychlý, také se jí místy říkalo vyskočilka, jakoby rychle vyskočila z půdy, kterou ještě před chvílí pokrýval sníh. Stejně něžně působí i místní slovenské jméno bíbolienka či biserka.

Na první pohled se může zdát, že sněženky jsou všechny stejné, ale zdaleka to není pravda. Jenom ve volné přírodě



*Galanthus nivalis*

roste asi 20 druhů těchto rostlin. Už v 19. století si někteří zahradníci stihli všimnout, že sněženky jsou velmi variabilní a že se při bližším pozorování dost liší. Tyto odlišnosti se projevují ve tvaru květu a v barevnosti a velikosti zelených skvrn na květech. Mutace, které se projevily různým stupněm plnokvětosti, byly od většinové populace odělovány a pěstovány jako samostatné odrůdy. Zájem o sněženky byl typický zejména pro Velkou Británii a přerostl v opravdovou vášň, ne-li šílenství. V současnosti je registrováno přes 2000 kultivarů sněženek. Ve Velké Británii je dokonce sněženka jednoznačně nejoblíbenější jarní cibulovinou. Britové sice tulipány či hyacinty mají v oblibě, ale sněženky bezmezně milují. Sběratelé a vášniví obdivovatelé těchto



*Galanthus 'Straffan'*

květin jsou často schopni podstoupit obrovské úsilí a zaplatit horentní cenu, aby svoji vyvolenou sněženečku získali do sbírky. Svědčí o tom i událost z února 2012, kdy vyvrcholil příběh jedinečné sněženky, která se jako náhodný semenáček objevila v jedné skotské zahradě. Shodou okolností se objevila v zahradě jistého školkaře, který si jí všiml v záplavě běžných květů. Na rozdíl od klasických sněženek měla totiž místo zelených skvrnek na okvět-



*Galanthus elwesii*

ních listech kresbu žluté barvy. Po přezkoumání rostliny Královská zahradnická společnost potvrdila její jedinečnost, načež byla uznána jako právoplatná odrůda a byla pojmenována jako *Galanthus woronowii* 'Elizabeth Harrison'. V únoru roku 2012 se tato zcela jedinečná sněženka poprvé prodávala v internetové aukci, již se zúčastnilo přibližně 30 sněženkových fanatiků. Nakonec se cena za jedinou prodanou rostlinku této nové odrůdy vyšplhala na hodnotu 725 liber (cca 875 eur). Tím se sněženka 'Elizabeth Harrison' stala nejdražší sněženkou všech dob. Sněženkové šílenství ale neskonečilo, ještě stále trvá. Možná nás budoucnost ohromí dalším sněženkovým rekordem.

Pavel Chlouba  
foto autor a Dreamstime



# Jaro začíná s krokusy

Mezi půvabné posly jara patří bezesporu krokusy. Vykvétají od konce února nebo od začátku března samostatně nebo v barevných směsích v období, kdy odkvetou sněženky, ale ještě nezačnou kvést narcisy a tulipány. Výjimku tvoří šafrán sličný (nádherný), který kvete na podzim. Je podobný ocúnu, ale botanicky s ním nemá nic společného. Rychlené krokusy vám nabízíme už od ledna v našich zahradních centrech.

Šafrány neboli krokusy (z latinského *Crocus*) mají vonné drobné květy o průměru 3-4 cm a v hruškovitém tvaru vinné skleničky. Barvy květů jsou žluté, světle fialové nebo modré se zářivě žlutými tyčinkami. Listy obvykle raší v době kvetení. Krokusy patří k nejoblíbenějším jarním drobným cibulovinám.

Na zahradě krokusy vyžadují polostinné stanoviště ve skupinách na okrasných záhonech, pod keři nebo s dalšími jarními květinami na okrajích trávníků. Výrazná zlatožlutá barva se také bude skvěle vyjímat na skalce. Skupina krokusů rozmanitých barev bude působit vesele a poutavě.

Půdu šafrány potřebují zahradní a dobře propustnou, může být i písčité nebo kamenitá, jen ne suchá a vyprahlá. Cibulky vysazujeme v září a říjnu do hloubky asi 10 cm. Je-li suché jaro, zavlažujeme, v době květu přihnojujeme vícesložkovým hnojivem s vyrovnaným poměrem živin.

Během května až června začíná vegetační klid, což poznáme podle žloutnoucích listů. V tuto dobu je také



možné cibule vyrýt a přesadit, případně nechat oschnout, vyčistit a uložit k podzimní výsadbě.

Šafrány kvetoucí na podzim vysazujeme v červenci a v srpnu. Půdu vyžadují vlhčí, humózní, propustnou, mírně kyselou. Zeminu po odkvětu a zatáhnutí mulčujeme.

Ještě než nám okna rozzáří pelargonie a další letní květy, můžeme truhlíky a pěstební nádoby hustě osázet krokusy.

V takovém případě je přihnojujeme jednou za 14 dní. Kdo si chce přinést domů jaro dříve, než začne to skutečné za okny, může využít naší nabídky a rychlené krokusy, které prodáváme v plastových kontejnerech, si přesadit do ozdobných nádob. Jakmile odkvetou, necháme je ještě v klidu zatáhnout a na jaře je můžeme vysadit do zahrady.

Foto iBulb





## Co dovede strom

Když se paní učitelka zeptá dětí, kvůli čemu pěstujeme stromy, obvykle vědí, že některé stromy dávají cenné ovoce, jiné zas důležité dřevo, některé dokonce obojí. Děti také obvykle vědí, že ve stromech hnízdí ptáci, a v době, kdy stromy kvetou, je hojně navštěvují včely. Zejména ty starší pak k těmto znalostem ještě přidávají informaci, že stromy vyrábějí kyslík, což je vnímáno jako další dobrá vlastnost stromů. S těmito znalostmi sice začínáme, ale často i končíme výčet cenných vlastností stromu.

Přitom ty nejdůležitější schopnosti stromů zůstávají tak trochu utajeny. Téměř neměřitelným kritériem je krása a estetické působení stromů. Na krásu a eleganci ještě nikdo nevymyslel nějakou jednotku, takže krásu stromů může každý cítit po svém. Estetické vlastnosti stromu můžeme vnímat pozorováním květů, barevných proměn, dynamikou růstu či charakteristickou strukturou větví a korun jednotlivých druhů. Některé druhy stromů mají zajímavou kůru, která vynikne nejlépe v zimním



období. Dokonce i stíny, které jednotlivé druhy stromů promítají na plochu trávníku, mohou být krásné a zajímavé. K velmi důležitým vlastnostem stromů ale patří jeho hygienické schopnosti.

Do této kategorie můžeme směle zahrnout třeba schopnost stromu fungovat jako prachový filtr. Drobné poléťavé částice prachu se totiž na listech i jehličích stromů snadno zachycují a ulpí na nich až do doby, než je spláchnou dešťové kapky do půdy či spolu s vodou do



kanalizace. Každý list sice zachytí jenom drobné množství prachu, ale při obrovské listové ploše zdravého stromu bývá množství zachyceného prachu přímo obrovské. Vědci si s tím dali práci a spočítali, že jeden hektar vzrostlého jehličnatého lesa (či parku) za dobu jednoho roku pochytá a zadrží kolem 30 tun prachu! Samozřejmě také platí, že čím je listová plocha větší, tím se filtrační účinnost stromu zvyšuje. Proto hektar listnatého lesa či parku může takto za rok zachytit až 70 tun polévatého prachu. Pro tento účel jsou listnaté stromy zvláště cenné, nejlepší jsou pak ty druhy, které vytvářejí velké listy, nebo listy pokryté vrstvou jemných chloupků. Během vegetační sezóny však bývají listy často poškozovány hmyzem, větrem, kroupami nebo nemocemi. Opadávám stromům však z jara vyrostou nové listy, jejichž prachově filtrační účinnost bude opět zaručena. Možná, že kdybychom se naučili na listy nahlížet jako na nejlevnější prachový filtr, měli bychom pro ně i více pochopení při podzimním úklidu.

Rozhodně nebudeme daleko od pravdy, když budeme tvrdit, že je to právě strom, který je nejúčinnějším, nejdostupnějším a také nejlevnějším klimatickým systémem. Možná znáte rčení, že stromy jsou plícemi města. Vysvětlení není obtížné a pro uvěření stačí porozumět tomu, jak strom funguje. Základem tohoto systému je schopnost

stromu „načerpát“ vláhu z půdy a rozvést ji do všech buněk stromu, i do těch nejvýše umístěných listů ve špičce koruny. Těto schopnosti rostlin vědci říkají transpirace. Její součástí je také zbavení se nadbytečné vody, které listy stromů už nepotřebují. Zvláštní vlastností většiny stromů je schopnost hospodaření s vodou – pokud je strom v nouzi, s vodou šetří. V případě, že je vody dostatek, přes otevřené průduchy se dostává do vzduchu, čímž se výrazně zvyšuje vlhkost vzduchu. Vzduch kolem stromu se tím zároveň ochlazuje a dále už je všechno velmi logické. Z fyziky víme, že studený vzduch je těžší než vzduch teplý. Proto klesá od koruny k zemi a vytlačuje ohřátý teplý vzduch vysoko nad chodníky, zahrady a obytné zóny.



Proto je pod korunou stromu v horkém létě vždy příjemnější vzduch než na otevřených zpevněných plochách města. Stejný princip funguje i ve městě. A je celkem lhostejné, jestli se o to postará slušně udržovaný městský park, nebo



stejnou funkci splní jednotlivé stromy vysazené v soukromých zahradách.

Abychom ještě lépe ocenili význam stromu, vraťme se ke schopnosti transpirace. Pro její dokonalé fungování je důležité, aby rostliny netrpěly suchem. V případě, že je půda vláhou dostatečně zásobena, umí jeden středně velký strom za jediný letní den ze svých listů „vypustit“ do vzduchu 80 až 100 litrů vody. Možná to není moc, ale v přepočtu na hektar to může být 20 až 30 tisíc litrů vody za jediný den.

A ještě jedna velmi důležitá věc nakonec. Aby mohl být proces transpirace vůbec nastartován, rostlina (strom) k tomu potřebuje ještě cosi. Je to energie. A protože strom nepracuje ani na naftu či benzín či elektřinu z rozvodné sítě, jediným zdrojem je energie ze slunce. Je to stejná energie, kterou dovedou sluneční kolektory proměnit v elektrickou energii. Zatímco slunečníky či markýzy jenom odrážejí sluneční energii do prostoru, kde se dále kumuluje, stromy stejnou energii využívají k tomu, aby jejím prostřednictvím načerpaly do koruny stromu obrovské množství vody, která posléze slouží ke zchlazení a cirkulaci městského vzduchu. A to vše se děje tiše, nenápadně a bez jakékoliv ekologické zátěže.

Text a foto  
Pavel Chlouba

# Na nákupech v Pistoii

Zatímco člověk-turista vyráží do Toskánska za památkami ve Florencii, Pise, Luce nebo Sieně, člověk-gurmán objevuje ty nejlepší vinice v oblasti Chianti a víno zajídá skvělou místní kuchyní, člověk-zahradník se každý podzim vydává do okolí města Pistoia, ležícím nedaleko Florencie. Oblast Pistoii je vyhlášena svou produkcí okrasných rostlin, zejména dřevin a v mnoha našich zahradních centrech můžete najít rostliny právě odsud.



Specializací místních školkařů jsou zejména vzrostlé kontejnerované rostliny. Pro naše podmínky samozřejmě vybíráme pouze z části sortimentu, ale i tak je nabídka obrovská – do našich prodejen nakupujeme zejména krásné cedry, katalpy, moruše, japonské javory, oleandry, magnolie, jehličiny roubované na kmínku, ale i olivy, granátová jablčka a vavříny pro pěstování v nádobách na terasách a v zimních zahradách. To vše v mnoha velikostech a cenových relacích.

Že je z čeho vybírat, o tom svědčí i pár čísel: podle informací místních je v oblasti na 6000 většinou rodinných zahradnických firem a v nich pracuje na 18 tisíc pracovníků. I my navštívujeme rodinné firmy – nejděle podnik pana Menciho, kde prakticky všechnu práci zastanou kromě majitele ještě jeho syn a čtyřiasedmdesátiletý otec. K větším firmám s několika desítkami zaměstnanců patří školka Capecchi nebo Tesi.

A jak taková návštěva v Toskánsku probíhá? Celý den procházíme mezi nekonečnými řadami rostlin, vybíráme ty nejlepší a nejhezčí a spolu se zástupcem školky je značíme barevnými stuhami. V následujících týdnech je pro nás

školkaři shromáždí a roztřídí. Některé rostliny jsou už v kontejnerech, jiné vybíráme na polích a školka je pro nás ještě na podzim přesadí. Díky mírnějším zimám dřeviny ještě do jara zakoření. Zhruba od začátku března pak mohou vybrané stromy a keře proudit k našim zákazníkům v zahradních centrech.

Ze strany kupujících se někdy setkáváme s dotazy, zda toto zboží není příliš choulostivé a tuzemská zima mu neublíží. Samozřejmě je třeba respektovat doporučení našich prodáváčů – některé dřeviny jsou zcela mrazuvzdorné, jiné je potřeba vysazovat na chráněnější stanoviště a jiné jsou opravdu určeny pouze pro použití jako přenosné rostliny přezimující v mrazuprosté místnosti. U všech rostlin doporučujeme raději jarní termíny výsadby, aby stihly ještě do zimy zakořenít.

Každý pracovní den někdy končí a pak je čas vyrazit na prohlídku staré Pistoii s řadou kostelů, románským baptisteriem nebo krásnou radnicí. Nikdy nesmí chybět ani návštěva vyhlášené



cukrárny s tou nejlepší zmrzlinou! Pokud byste chtěli zažít Toskánsko bez návalu turistů, navštivte toto zatím opomíjené starobylé město na půli cesty mezi Florencií a Pisou a poseďte mezi místními v některé z mnoha kaváren a restaurací – vybrat si můžete třeba naši oblíbenou restauraci Praha v samém srdci Pistoii na malém náměstí kolem studny Pozzo z roku 1453! Za návštěvu jistě stojí i renesanční chrám Panny Marie Pokorné od G. Vasariho s třetí největší kupolí v Itálii a sochařskou výzdobou od Giovaniho Pisana, nebo nedaleké městečko Vinci s rodným domem slavného Leonarda.

Takže za rok možná na shledanou v Pistoii!

Jaroslav Malinkovič  
foto Jana Krnáčová

# MoravoSeed



## OSIVA MORAVOSEED

Garantovaná kvalita od šlechtitele

MORAVOSEED JE RYZE ČESKÁ OSIVÁŘSKÁ SPOLEČNOST PŮSOBÍCÍ NA TRHU OD ROKU 1991

- ♦ více jak 300 odrůd zelenin, aromatických rostlin, letniček, dvouletek a trvalek
- ♦ pro nadcházející sezónu připravil výrobce 105 novinek
- ♦ TOP odrůdy jsou uvedeny na zadní straně sáčku se záložkou
- ♦ osiva se vyrábí ze „základního rozmnožovacího materiálu“
- ♦ testování osiv se provádí v laboratorních podmínkách
- ♦ testuje se: klíčivost, čistota osiva | velikost a vybarvení plodů či květů | nutriční hodnoty degustační parametry | odolnost rostlin proti patogenům a klimatickým podmínkám
- ♦ semena květin jsou nakupována u renomovaných světových firem

Nohel Garden a.s.

Budínek 86, 263 01 Dobříš

tel.: +420 318 533 511 | fax: +420 318 533 538 | office@noheligarden.cz

[www.noheligarden.cz](http://www.noheligarden.cz)





## Záhrada s jazierkom

Podďte s nami na návštevu do záhrady, ktorá bola založená s citom a pochopením pre záujmy jej majiteľov. Pestré záhradné rastliny, dreviny a veľká, starostlivo vedená trávnatá plocha si dobre rozumejú s jednoduchým rodinným domčekom a vytvárajú tak príjemnú mestskú záhradu.



Práca na tejto zákazke ma veľmi tešila – od projekčných prác až po realizáciu. Pozemok sa nachádza v tichej časti Nitry, nebol rovinatý a malý, čo poskytovalo priestor tvoríť. Najdôležitejšie bolo, že majitelia záhrady boli veľmi príjemní a pani domáca rastlinky a záhradu miluje.

V projekte som zahrnula všetky jej požiadavky – odizolovanie pohľadov, jednoliatu trávnikovú plochu, odpočívadlo, jazierko. Pani domáca má rada pestrosť a farebnosť rastlín, podobne ako ja, preto sú navrhované takým spôsobom, že od jari do jesene niečo kvitne.





Skoro na jar to začína hamamelom a čemeriacami, neskôr azalkami a rododendronami, v lete rozkvitajú tavolníky, nátržníky, ruže, levandule a iné. Kostru záhrady tvoria ihličiny, aby v zimnom období nepôsobila pusto.

Návštevníka pri prechode do zadnej časti privíta jazierko s mostíkom. Je menšej veľkosti s kaskádou využívajúcej terénnu nerovnosť. Dominantou priestoru je japonský javor. Jazierko je umiestnené vedľa terasy s krbom a spríjemňuje tak svojim žblnkotom každé rodinné posedenie.

lemuje šlapákový chodníček, ktorý v ľavej časti prechádza cez záhon. Dcéry majiteľov to vtipne volali „náučný“ chodník. Záhrada je doplnená drevenými sochami, ktoré pôsobia veľmi nežne a esteticky.

Na tejto záhrade je vidieť že majitelia sa o ňu starajú s láskou, že záhradu aktívne využívajú a to je pre nás realizátorov záhrady veľká odmena.



Zadná časť záhrady je rozsiahla v miernom svahu. Za domom je oporný múrik riešiaci terénny rozdiel. Vznikol tak priestor aj pre výsadbu previslých a plazivých rastlín. Celú záhradu

**Text a foto**  
**Ing. Jana Krnáčová**  
**Isola Bella s.r.o.**

Predzáhradka je vcelku veľkorysá, obvodová zeleň chráni záhradu od prachu a hluku. Ucelený trávnik je jednoduchý na údržbu a necháva vyniknúť vysadeným rastlinkám. Zrkadlová fólia na veľkých preskleniach opticky prehĺbuje priestor predzáhradky. Verný obraz na skle mýli dokonca aj vtáčiky. Pestrý záhon je lemovaný suchým potôčikom s kombináciou trvaliek a tráv a je pohľadovo exponovaný zo všetkých strán.



# Brusinka a klikva

Z četných televizních reklam se stále častěji dozvídáme o léčivých účincích brusinek na lidský organismus. Určitě i proto se zvyšuje zájem o pěstování těchto rostlin na zahradách. Jejich pěstování není nijak složité, ale má to jeden malý háček. Místo jediné brusinky se totiž často potkáváme se dvěma druhy rostlin. Jsou si sice blízce příbuzné, ale vypadají podstatně jinak a jinak se také pěstují. Zatímco jedna je známá, ta druhá stojí tak trochu v ústraní. Přitom hospodářsky je skoro důležitější právě ta druhá. Udělejme si v nich pořádek.



## BRUSINKA OBECNÁ

(brusnica obyčejná,  
*Vaccinium vitis – idaea*)

Známe ji především z našich jehličnatých lesů, kde roste zejména na jejich okrajích, nebo v místech, kde není příliš hustý stín. Dorůstá do výšky kolem 20 cm, zpočátku vytváří kompaktní keříky. Ty však tvoří podzemní výběžky, které vyrůstají v blízké přítomnosti mateční rostliny. Brusinka často kvete dvakrát za rok a také dvakrát ročně plodí. Plody jsou malé, podobají se korálkům. Získávají se především sběrem v přírodě a používají se třeba na klasickou brusinkovou omáčku či na výrobu kompotů.

Kvůli poměrně malým plodům se však tento druh brusinky komerčně téměř nepěstuje. Výjimku tvoří skandinávské země. Plody brusinky obecné obsahují vysoké množství vitamínu C, používají se preventivně i při léčbě nachlazení, kašle a chřipkových onemocnění. Na potíže

spojené se zánětem močových cest ale poslouží více čaj z listů než plody.

Zahradní odrůdy, jako třeba 'Koralle', 'Red Pearl' či 'Miss Cherry', se vyznačují bohatší nasadou plodů, nebo kompaktnějším růstem, než jejich příbuzné z volné přírody. Brusinky se pěstují ve velmi kyselém substrátu, podobně jako tzv. kanadské borůvky. Jsou však citlivější na příliš mokrou či dlouhodobě vlhkou půdu. Měly by být vysazeny tak, aby voda z prostoru kořenového krčku rychle odtékala, pomoci tomu můžete přimícháním několika hrstí nevápenného písku do rašeliny, ve které budou brusinky růst. Ideální polohou je místo dostatečně světlé, které může být část dne chráněno lehounkým, toulavým stínem.



## KLIVKA VELKOPLODÁ

(klučka velkoplodá – *Vaccinium macrocarpon*, syn. *Oxycoccos macrocarpon*)

Pochází ze Severní Ameriky. Někdy se jí také ne celkem přesně říká velkoplodá brusinka. V angličtině i v obchodní terminologii se označuje jako „cranberry“. Roste především na velmi kyselých, chudých půdách, které často bývají podmačené. Vytváří dlouhé plazivé šlahouny, které pokrývají povrch půdy. Plody

jsou poměrně velké, do 2 cm dlouhé, tmavě červené barvy. Absolutní většina komerčních „brusinkových“ produktů, jako jsou šťávy, sušené plody nebo dokonce přípravek k léčbě nemoci močových cest, se vyrábějí právě z plodů této rostliny. Pokud se rozhodnete pro jejich pěstování, vytvořte jim stále vlhký (až



mokřý) záhon z čisté rašeliny na slunečném místě. Buďte trpěliví, protože klikve může trvat 3–5 let, než se dostane do plné plodnosti. Dobře založený záhon pak může v plné plodnosti zůstat bez zásahu i několik desítek let. V optimálních podmínkách lze z metru čtvercového sklídit asi kilogram plodů. Klikva je nesmírně odolná vůči mrazům, vydrží i mnohem nižší teploty, než jsou u nás obvyklé.

A na závěr ještě jedno upozornění: plody obou druhů, respektive šťávy z nich získané, by se neměly užívat při riziku vzniku ledvinových kamenů.

Text a foto  
Pavel Chlouba





# Užijte si bylinky!

Kdo by po mrazivé zimě nezatoužil po rajčatech s mozzarelou obloženou čerstvými lístky bazalky! Bazalku v květináči si sice můžeme koupit běžně v obchodě, ale pocit při trhání lístků z rostliny, která nám roste na zahradě pod okny, se frontě před pokladnou nevyrovná. A takových pokladů si můžete na své zahradě vypěstovat mnohem více. Postupně vám nejčastěji pěstované bylinky představíme v novém seriálu.



Drobné, většinou nevelké bylinky dokážou ozvláštňit pokrmy a ve správném množství dodají tu pravou chuť. Bylinky se přidávají do celé řady jídel od těstovin a salátů přes polévky a masa, tvarohy a sýry, k pizze až k bylinkovým máslym. Bylinky se neuplatňují pouze v kuchyni. Můžeme je použít i do nápaditých dekorací a k šetrné léčbě nemocí přírodní cestou.

Pro toto využití užíváme bylinky ve formě tinktur a bylinkových čajů. Některé kuchyňské bylinky si můžeme vypěstovat sami vysetím přímo ze semen v dubnu a květnu, jiné jsou choulostivější a před samotným vysazením do volné půdy je nejprve předpěstováváme. Jednodušší je zakoupit už vzešlé sazenice, které jsou v našich zahradních centrech k dostání od začátku března, kdy je pro vás dovažíme z Itálie. Nákupem si tak ušetříme starosti s předpěstováním a případným poškozením při pikýrování a následném přesazování. Po pomnutí mrazů můžeme rostliny přemístit na venkovní stanoviště nebo ponechat na parapetu okna. Většinu bylinek prospívá stanoviště chráněné před prudkým větrem a zároveň dostatečně zásobené slunečními paprsky. Ty by však neměly být příliš silné, aby nepoškodily křehké listy bylinek. Pro správný růst vysazujeme bylinky na stanoviště s propustnou výživnou půdou. Tyto podmínky vyhovují především dobromysli (*Origanum vulgare*), bazalce (*Ocimum basilicum*) a meduňce (*Melissa officinalis*). Pokud naše zahrada nemá zrovna úrodnou půdu, nemusíme se obávat, že nebudeme moci bylinky pěstovat. Najdou se i takové, které rostou v chudších a písčitéch půdách. Patří mezi ně šalvěj (*Salvia officinalis*), saturejka (*Satureja hortensis*) i zmiňovaná dobromysl. Vlhké půdy snese řeřicha (*Lepidium sativum*), máta peprná (*Mentha x piperita*) i kerblík (*Anthriscus cerefolium*). Bylinky do čerstvých pokrmů je nejvhodnější sklízet bezprostředně před použitím. Odebírání listů provádíme opatrně, abychom rostlinu zbytečně nepoškodili a zachovali tak jejich aroma. Části bylinek před krájením nebo sekáním omyjeme a osušíme. Jestliže jsme si jisti, že jsou rostliny čisté, můžeme tento krok úplně

vynechat a rovnou přejít k jejich rozmělnění ostrým nožem nebo sekáčkem. Některé bylinky máme v množství, které nemůžeme zpracovat najednou, proto si je můžeme usušit a zachovat pro pozdější použití. Sušit je nejlepší výrazně aromatické bylinky, tedy mátu, tymián



(*Thymus vulgaris*), rozmarýn (*Rosmarinus officinalis*), šalvěj a saturejku a to na suchém vzdušném a pokud možno tmavém místě. Bylinky s menšími listy můžeme sušit zavěšené v kyticích, ty s většími listy rozložíme po sítu. Rostliny sušíme do té doby, dokud se nám listy nerozdrolí v prstech. Ke skladování použijeme neprůhledné uzavíratelné nádoby. Jiná metoda pro uchování bylinek je zmrazování. Mražení je výhodné u bazalky, kerblíku, saturejky a meduňky. Rostliny můžeme celé nebo už nasekané vložit do sáčků a zmrazit. ■



# Na čo potrebujeme záhradného architekta?

Ešte pred nedávnom bol záhradníkom či záhradným architektom každý, kto mal akú takú skúsenosť s rastlinami a záhradkou. Hlavne však so zeleninovou a ovocnou a kde tu sa v jeho záhrade objavila ružička, magnólia či nejaký ihličnan. Povolanie záhradný architekt nebolo nijako početné. Svedčilo o tom aj to, že pre celé Československo ročne ukončilo toto zameranie okolo 20 ľudí.

Zmenou režimu došlo aj ku zmene využitia záhrad. Ľudia vycestovali a boli fascinovaní záhradami už len v neďalekom Rakúsku. Obkukávali, menili svoje záhrady, tí pokrokovejší hľadali záhradného architekta. Vysoké školy na Slovensku, ktoré mali čo do činenia s architektúrou či zeleňou, húfne otvárali odbor záhradný architekt, alebo vymysleli iný, sofistikovanejší názov. A zo

škôl vychádzali architekti rôznej odbornej úrovne. Sama som mala tú možnosť vo svojej firme vidieť desiatky žiadostí o prácu aj s praktickými ukážkami a poviem vám, že 80 percent uchádzačov sa ani zďaleka nepriblížilo ku záhradnému architektovi.

Podme sa pozrieť na to, čo by záhradný architekt mal zákazníkovi priniesť. Keď

si vyhladáme slovo architekt v slovníku, zistíme, že je to „odborník v budovaní“ a v pôvode slova nájdeme „majster budovania, šéf diela“. Zaujímavé, že?

Záhradný architekt by mal mať perfektné znalosti o rastlinách. Mal by ich poznať v každom ročnom období, ich vlastnosti, do akých rozmerov dorastajú, aké stanovište potrebujú, akú



starostlivosť či pôdu potrebujú, kedy kvitnú, ako sa na jeseň sfarbujú... je toho v pravde hodne. Pamätám si, ako sme s našim profesorom chodili po leďnickom parku a určovali stromy a kríky bez listov, to bola fuška!

Určite by záhradný architekt mal byť dušou umelec. Nieкто, kto má estetické cítenie, kto má stále nové nápady ako vyriešiť priestor záhrady, kto má cit ku farbám, kto vie štýlovo zladať záhradu s domom. Nieкто, kto sa vie zrozumiteľne vyjadriť slovné či graficky.

Dobry záhradný architekt by mal byť schopný vžiť sa do „kože“ zákazníka. Musí byť schopný si vypočítať predstavu zákazníka a snažiť sa ju zakomponovať do návrhu, prípadne citlivo usmerniť zákazníkovu požiadavku, pokiaľ nie sú reálne.



Záhradný architekt potrebuje mať osobnú prax z údržby záhrady a rastlín, len tak bude vedieť navrhnuť záhradu, ktorá nebude príliš náročná na údržbu.

Výsledkom práce takeho architekta bude určite záhrada, ktorá splní predstavy zákazníka, ktorá bude zaujímavá, rastliny nebude potrebné za pár rokov presádzať. Bude to záhrada, v ktorej sa jej obyvatelia budú cítiť dobre, v ktorej budú žiť a vznikne tak ďalší obytný priestor domu. Priestor, ktorý vnáša do rodiny život a prináša nielen potešenie z rastlín, ale aj iných druhov živej prírody.

A čo vám, zákazníkovi, prinesie práca priemerného alebo zlého architekta?

Možno projekt a samotná realizácia bude lacná. Ale určite vyberie rastliny, ktoré na prvý pohľad vyzerajú honosne a sú vo výhodnej cene, len žiaľ za pár rokov vám prerastú a vy ich budete musieť nahradiť inými. Rastlinky nebudú zrejme prekvitať a rásť optimálne, keď budú posadené na nesprávnom stanovišti. Asi sa budete čudovať, prečo vy kosíte dvakrát toľko ako váš sused, keďže u vás použili najlacnejšiu a teda najrýchlejšie rastúcu trávnu zmes. Potrápate sa s burinou, lebo pozemok nebol na začiatku riadne odburinený a navyše nebola použitá nastielacia textília či dostatočná hrúbka mulču. Nuž, mohla by

som pokračovať. Videla som to na veľa záhradách, pretože niektorí zákazníci sa rozhodli pre iného architekta a inú realizačnú firmu z dôvodu nižšej ceny a za pár rokov nás oslovili, aby sme im záhradu prerobili tak, ako sme ju pôvodne navrhovali... Aj taký prípad sme mali, že zákazník vzal od nás projekt, ale realizáciou z dôvodu ceny poveril inú firmu, ktorá úplne zmenila sortiment rastlín, aby sa zmestila do ceny, ktorú prisľúbila. Nevie, či ich súdny spor už skončil.

Bola by som šťastná, keby ste všetci, ktorí chcete riešiť záhradu, venovali výberu záhradného architekta a realizačnej firmy aspoň toľko času, čo venujete výberu auta. Necháte sa previezť na aute, zisťujete spotrebu, jazdné vlastnosti, nie? Chcete dobre investovať, to je prirodzené. Viete, že investícia do záhrady je často krát dlhodobejšia ako investícia do auta? Nájdite si ten čas a pozrite si referencie – realizované záhrady, zavolajte zákazníkovi, ktorí majú dlhšie zrealizované záhrady, ako sú spokojní. Navštívte firmy, medzi ktorými sa rozhodujete, pozrite sa, ako vyzerajú ich priestory, ich rastliny. Nejde len o cenu, nieкто múdry povedal „Nie sme tak bohatí, aby sme si kupovali lacné veci.“

Verím, že sa správne rozhodnete pri výbere záhradného architekta či realizačnej firmy a vaša záhrada vám bude prinášať radosť, potešenie a dobrú náladu.

**Ing. Jana Krnáčová**  
**autorizovaný krajinný architekt**  
**Isola Bella s.r.o.**



*Corylopsis spicata (detail)*

## Vilíny a lískovničky na zahradě

Není velké množství dřevin, které by v našich klimatických podmínkách mohly kvést v zimním čase. K těm nejzajímavějším, které to dovedou, patří vilíny (*Hamamelis*, slovensky hamamel), listnaté keře, které pocházejí ze Severní Ameriky nebo Východní Asie. Ve své domovině jsou to poměrně mohutné keře, nebo vzácně dokonce i menší stromy, v našich podmínkách se u nich obvykle dočkáme jenom středního vzrůstu. Občas se můžeme potkat s americkým vilínem viržinským (*Hamamelis virginiana*), který často kvete na přelomu roku. Tento druh je tradiční indiánskou rostlinou, kterou četné domorodé kmeny využívaly v lidovém léčitelství. Pro zahradnické využití má význam zejména jako podnož, na kterou se roubojí mnohem atraktivnější odrůdy vilínů.

Dalšími poměrně důležitými druhy jsou vilín měkký (*Hamamelis mollis*),

původem z Číny, a vilín japonský (*Hamamelis japonica*). Zejména vilín měkký se relativně často používá k výsadbám do parků a větších zahrad. Tyto asijské vilíny jsou rodiči nového druhu, který označujeme jako vilín prostřední – *Hamamelis x intermedia*. Ze všech dostupných vilínů patří k nejatraktivnějším jednotlivé odrůdy právě tohoto druhu.

Pozorovat vilíny na zahradě je fascinující. Dlouho „se tváří“, jako by chtěly zůstat v utajení, jsou nenápadné a v ústraní.

*Hamamelis mollis*

Změní to až nástup opravdu chladných podzimních dnů, respektive nocí. Původně zelené listy, velmi podobné listům lísky, se s nastupujícím podzimem začínají přebarvovat do zcela nepřehlédnutelných barevných odstínů. Listy vilínů začínají získávat barvu žlutou, oranžovou nebo až sytě rudou. V procesu barevných proměn na listech ještě často zůstávají zbytky zelené barvy, což vede k úchvatným barevným variacím. Zajímavé přitom je to, že převažující podzimní barva listů často koresponduje s barvou květů konkrétní odrůdy. Žlutě kvetoucí odrůdy vybarvují především do žlutých odstínů, oranžově kvetoucí kultivary se i v podzimním převleku barví do oranžově rudých tónů. Sortiment vilínů není přehnaně bohatý, ale najdeme mezi nimi opravdové klenoty. Vilíny v dobrých podmínkách rostou relativně bujně, často bývají i docela široké. Výjimku tvoří



*Hamamelis x intermedia  
Arnold Promise*

odrůda *Hamamelis x intermedia* 'Arnold Promise', jehož větve vyrůstají v ostrém úhlu poměrně strmě vzhůru, takže se relativně snadno vejde i do menší zahrady. Květy této odrůdy jsou sytě žluté. Na opačném spektru barevného spektra je odrůda stejného druhu nesoucí půvabné jméno 'Diane' se sytě červenými, jemně vonnými květy. Dorůstá obvykle do výšky kolem 250 cm, široká může být až



*Hamamelis x intermedia 'Diane'*



*Hamamelis x intermedia 'Westerstede'*

300 cm. I další odrůdy vilínu prostředního jsou velmi zajímavé, jako například žlutá 'Westerstede' nebo úchvatně oranžová 'Jelena'.

Pokud jsou na zahradě dobré podmínky, je pěstování vilínů snadnou záležitostí.

Pod pojmem dobré podmínky se rozumí hlubší, humózní půda mírně kyselé půdní reakce. Neutrální půdu ještě vilíny zvládnou, ale na vyšší obsah vápníku v půdě už jsou citlivé. Milují vyšší vlhkost vzduchu, ale půda nesmí být ani



*Hamamelis x intermedia 'Jelena'*

trvale mokrá, ani příliš suchá. Nejlépe prosperují a bohatě kvetou na slunci, s ubývajícím slunečním svitem více trpí a méně ochotně kvetou. O vilínech se všeobecně říká, že by se neměly řezat ani stříhat. Je to dobrá rada, ale absolutně neplatí. Jejich regenerační schopnost je podstatně slabší, takže žádné razantní zmlazování jim obvykle neprospěje. Můžeme je ale směle prosvětlovat i usměrňovat v růstu. Zejména při zahušťujícím růstu jim lehké prostrhávání jenom prospěje. Odstraníme při něm poškozené, ale zejména konkurenční větve rostoucí blízko u sebe. Když už budeme u vilínu s nůžkami v ruce, mohli bychom se podívat i na patu kmene. Z těchto míst u roubovaných odrůd často prorůstají plané výhony z podnože, které je třeba odstranit. Pro vilíny se budeme snažit najít místo chráněné před průvanem a s dostatkem prostoru, aby se vilín mohl rozvinout do plné krásy. Také by mělo být dostatečně blízko obydlí, abychom mohli keř pozorovat i přímo z domu.

Vilíny totiž rozkvétají často už uprostřed zimy, většinou ve dnech, kdy se mírně oteplí. Vrátili-li se silné mrazy, jejich květy

se zkroutí a při mírném oteplení se opět rozvinou bez jakýchkoliv známek poškození. Takto vilín dovede kvést někdy už od konce ledna až třeba do začátku dubna. Čím je zima delší, tím se prodlužuje i doba kvetení vilínů.

Za zmínku stojí ještě jeden keř, který je s vilínem v blízkém příbuzenském vztahu. Jmenuje se lískovniček (*Corylopsis*, slovensky palieska). Jméno rostliny naznačuje částečnou podobnost s listy lísky, ale botanicky s lískou nemá nic společné. Lískovničky pocházejí z Východní Asie, je známo něco přes dvacet druhů. V našich podmínkách se můžeme nejčastěji potkávat se dvěma druhy –



*Corylopsis spicata*



*Hamamelis – podzimní efekt*

*Corylopsis spicata* a *Corylopsis pauciflora*, i ty ale patří spíše ke vzácnějším, méně známým keřům. Pěstují se zejména kvůli velmi působivým drobným květům zeleně žluté barvy, které se na rostlině objevují od konce zimy a vydrží podle průběhu počasí až do dubna. Dorůstají do velikosti 1,5–2,5 m, nároky na prostředí jsou velmi podobné jako u vilínů. Snad jenom v nárocích na světlo se malinko liší – ideální je pro ně lehký polostín, i když zvládnou i slunnou polohu.

Text a foto  
Pavel Chlouba

# JIFFY – snadný způsob pěstování

Pěstování a přesazování sazenic není zcela jednoduchou záležitostí a každý má svoje postupy a triky. Jedno mají všichni pěstitelé společné: musí být extrémně opatrní, když přesazují sotva vyrostlou rostlinku do většího květináče, a to několikrát a poté na záhon. Práce se sazenicemi se však dá výrazně ulehčit a zrychlit, pokud použijete promyšlený systém Jiffy.



Na základě více než 60letých zkušeností v oblasti profizikadnictví představuje systém Jiffy zahrádkářům širokou nabídku produktů s vysokou kvalitou. Základem je použití přírodních materiálů nejvyšší kvality, mnohé z nich jsou stoprocentně biologicky odbouratelné. Produkty Jiffy jsou vyrobeny především ze sphagnové rašeliny, což je celosvětově oceňovaný prostředek pro efektivní a výnosné pěstování rostlin.

Co všechno systém zahrnuje? **Jiffypot Rašelinové květináče** jsou vyrobeny z kvalitní sphagnové rašeliny a dřevní buničiny s obsahem vápence pro úpravu pH hodnoty. Neobsahují hnojiva ani jiné chemické látky. Dřevní buničina zajišťuje mechanickou stabilitu květináče. Stejně složení i vlastnosti mají také **Jiffy-strips Rašelinové sadbovače**.

Tři druhy **rašelinového substrátu v tabletách** jsou vyrobeny z kvalitní

sphagnové rašeliny s obsahem vápence na úpravu pH hodnoty a s obsahem určitého množství základních živin (NPK) a stopových prvků. Tablety **QSM** se používají do Jiffy rašelinových květináčů nebo sadbovačů. Tablety **Jiffy-7** a **Jiffy-7 XXL** navíc obsahují v půdě rozložitelnou textilií. Tablety Jiffy-7 jsou obohaceny základními a stopovými živinami z hnojiva PG-MIX 12+14+24.

Doplňkem celého systému jsou **skleničky Jiffy** určené pro předpěstování sadby.

Jiffy produkty umožňují rostlinám rozvíjet se v optimálních podmínkách, a máte tak okamžitě možnost výběru správného příslušenství dle daného druhu osiva.

Při použití produktů Jiffy odpadá práce s těžkými substráty. Mladé rostlinky přesazujete jen jednou, a to do skleničku nebo na zahradu, a ještě bezpečně s plně rozvinutým kořenovým systémem. Odpadá nepříjemné několikanásobné přepichování mladých rostlinek do stále větších květináčů.

Pro začátečníky doporučujeme Jiffy Starter Sety, tj. kompletní sady, které jsou jednoduché pro použití. Přidáte jen vodu a produkty zajistí pěstební úspěch již od začátku!



AgroBio Opaava, s.r.o. –  
distributor produktů Jiffy pro  
ČR a SR od roku 2014  
[www.agrobio.cz](http://www.agrobio.cz)

# Zvolte si tu nejlepší variantu

## JIFFYPOTS NEBO JIFFYSTRIPS + JIFFY-QSM = perfektní výsledky

Rašelinové květináče nebo sadbovače se vloží do pěstební misky. Do každého květináče nebo sadbovače se vloží jedna Jiffy-QSM rašelinová tableta. Tablety se navlhčí vodou a nechají se nabobtnat. Během několika sekund tableta nabobtná na zhruba sedminásobek. A máte vyrobený truhlík se substrátem. Po nabobtnání lze do tohoto vzniklého substrátu vysévat osivo nebo sádit sazenice.



## JIFFY-7 – květináč a ideální pěstební substrát v jednom – pro osivo a semenáčky

Jemná síťovina s vysoce kvalitní rašelinou, která je stlačena do tablety. Jen stačí přidat vodu a rašelinová tableta se za pár okamžiků sedminásobně zvětší. Rašelinu drží pohromadě jemná síťovina, zajišťující optimální výměnu vzduchu a vody. Vznikl tak květináč a substrát v jednom. Tablety jsou dostupné také ve velikosti XXL pro větší rostliny (Jiffy-7 XXL).



## Kompletní Jiffy Starter Sety s tabletami JIFFY-7

Kompletní sety obsahují skleniček s již usazenými tabletami Jiffy-7 nebo Jiffy-7 XXL. Je k dispozici několik druhů, od malého skleničku pro 12 rostlin, až po skleniček pro 36 rostlin. Top produktem je skleniček pro 70 rostlin, který je vybaven rovněž flísou podložkou s extra velkou kapacitou pro vodu a je tak vlastně samozavlažovací. Větratelné průhledné víko zajišťuje stabilní klima a spolehlivý růst rostlinek.



## JIFFY SKLENÍČKY

Praktické a robustní skleničky pro vnitřní použití na okenní parapety nebo pěstební police. Jsou dodávány ve dvou velikostech: UniGrow – menší skleniček v několika barevných provedeních. MultiGrow – skleniček byl navržen speciálně pro všechny Jiffy produkty. Všechny produkty Jiffy (květináče, sadbovače, systém Jiffy-7) padnou na míru přesně do tohoto skleničku MultiGrow. Vyniká maximálním a ideálním využitím místa ve skleničku.



# Vyzkoušejte letošní novinky

Experimentujete rádi a chtěli byste letos vyzkoušet novinky zeleniny a okrasných rostlin? Pak právě pro vás jsou připraveny nové odrůdy od společnosti SEMO.



## NAGA MORICH – skutečně pálivá paprika

Jedna z nejpálivějších papriček současnosti! Plody jsou tenkostěnné, protáhlé, zrající ze světlezelené do červené barvy. Rostliny jsou nižší, kompaktní, s téměř vodorovně položenými výhony, ideální pro samozavlažovací truhlíky.



## TULSI – svatá bazalka

Málo známá indická „svatá“ bazalka se používá k ochucení bylinných čajových směsí i různých pokrmů. Je vytrvalá a citlivá na mráz, u nás se dá proto pěstovat pouze jako letnička.



## BLUE KURI – modré Hokkaido

Šedomodré plody o hmotnosti 1,5 kg jsou plošší, kvalitou dužiny i chutí se ale vyrovnají oranžové tykvi. Tato odrůda je značně tolerantní vůči virózám přenášeným mšicemi.



## QUEEN LIME RED – ostálka skutečně královská

Letošní novinka zaujme úchvatnou kombinací růžové barvy se světle žlutým, citronovým středem, která tu zatím nebyla. Rostliny jsou vzpřímené a silné, květy vyniknou v záhoně i ve váze.



## FLYAWAY – odolná mrkev

Tato mrkev má geneticky založenou vysokou odolnost vůči pochmurnatce mrkvové. Raná karotka nantéského typu má kořen cca 30 cm dlouhý, mohutnější, s tupým zakončením.



## MOONSHADOW F1 – bílá slunečnice

Větvičí se rostlina dosahuje výšky kolem 120 cm. Soukvětí s černým středem mají po obvodu velké jazykovité květy v bílé barvě s jemným růžovým podbarvením. Patří do skupiny sterilních hybridů – netvoří v květech pyl.



## ALBION F1 – hybridní pastinák

Kořen této odrůdy je bílý a nežloutne ani při dlouhodobém skladování. Má výrazně řepovitý tvar a je vhodný na přímý konzum i průmyslové zpracování. Kratší vegetační doba (asi 190 dnů) je výraznou předností tohoto hybridu.



## AUTUMN PALETTE – laskavec v paletě barevného podzimu

Nový kultivar laskavce zaujme výraznými květenstvími v pastelových odstínech růžové, okrové a smetanové bílé barvy. Rostliny dorůstají do výšky kolem 100 až 120 cm. Jejich mohutné lodyhy vyniknou na záhoně, dají se rovněž řezat do váz i sušit.

Ing. Peter Gajdoštin  
SEMO a.s.



# Výstava ovoce na Šmelcovně

Již pátý ročník regionální výstavy ovoce, ovocných a okrasných rostlin a zeleniny uspořádalo Arboretum Šmelcovna Boskovice ve výstavní hale Dva dvory. Výstava se uskutečnila 18.–20.10.2013 s tím, že pondělí 21.10.2013 bylo vyčleněno pouze pro učitele a žáky základních, středních a mateřských škol v regionu.



Výstavu otevřel a zahájil starosta města Boskovice Ing. Jaroslav Dohnálek společně s majitelem arboreta Josefem Janků. Před zahájením výstavy se dodatečně uskutečnila malá oslava ke Dni seniorů, kterou uvedl a moderoval ředitel Kulturního zařízení města Boskovice PaedDr. Oldřich Kovář. V průběhu zahájení výstavy a oslav Dne seniorů hrála v lidovém tónu dechová hudba Boskověnka. Při zahájení výstavy proběhlo i vyhodnocení soutěže dětí „Malujeme v arboretu“. Ve dvou vyhlášených kategoriích bylo hodnoceno celkem 75 prací dětí.

Vlastní výstavy se se svými výpěstky zúčastnili:

- Arboretum Šmelcovna Boskovice – nové a staré odrůdy jablek, okrajový sortiment drobného ovoce, ovocné a okrasné dřeviny
- Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, provozní zahrada Žabčice – hrušky, kdoule, jeřabiny
- ZEAS Lysice, a.s. – vzorky produkce jablek
- ÚKZÚZ Brno, stanice Lysice – odrůdy jablek

- produkční firma manželů Plíhalových Černovice – odrůdy jablek
- Agropol a.d. Knínice u Boskovic – vzorky produkce jablek
- členové ČSZ jednotlivých regionů MAS Boskovicko PLUS
- členové ČSZ ZO Boskovice
- SEMO a.s. Smržice – vzorky zeleniny vypěstované z osiv firmy SEMO
- další drobní vystavovatelé

Na výstavě bylo celkem vystaveno 345 vzorků ovoce, zeleniny, ovocných a okrasných rostlin. Výstavu navštívilo v provozní době 985 návštěvníků, v pondělí 21.10.2013, které bylo vyhrazeno pouze školním zařízením, 496 žáků a učitelů.

Během výstavy personál arboreta zabezpečil stálé občerstvení, degustaci

vybraného sortimentu jablek, poradenskou službu k pěstování ovocných a okrasných rostlin a možnost návštěvy arboreta. Na výstavě bylo dohodnuto, že 18.12.2013 proběhne ve výstavní hale Dva dvory organoleptické hodnocení vybraných vzorků ovoce vystavených na této výstavě. O průběhu akce vás budeme informovat v příštím čísle TIPu.

**Josef Janků, Barbora Faltýnková**  
Arboretum Šmelcovna Boskovice





## Malinkovič – zahradní centrum

Nejsme největší, nejsme už ani nejmladší (v oboru podnikáme od roku 1991), ale pokud patříte mezi opravdové milovníky květin, nemůžete nás nenavštívit!



Na samém jihu Moravy už více než 22 let zahradníme společně – rodiny Důbravova a Malinkovičova – a snažíme se uspokojit vaše přání. Ačkoliv tomu doba zrovna nepřeje, stále nás baví pěstovat pro naše zákazníky vlastní rostliny, snažíme se být nejenom producentem a anonymním prodejcem rostlin, ale zahradnictvím se vším, co k tomu patří. V naší nabídce samozřejmě najdete i substráty, dárkové zboží, prostředky na ochranu zahrady a zahrádkářský materiál, ale hlavním tahákem našeho zahradního centra je prodej balkonových květin a letniček. Díky zázemí půlhektarových skleníků jich pro vás můžeme vypěstovat každoročně desítky tisíc v nejšířší odrůdové skladbě. Jenom

oblíbených pelargonii a surfinií a drobkvětých převislých petunií pravidelně nabízíme více než sto odrůd! Najít u nás můžete i méně obvyklé a okrajové druhy, které na svůj čas teprve čekají.

Mezi naše odběratele patří i obce a firmy, které pečují o zeleň, takže loni jste naše výpěstky mohli vidět například v Břevlavi, Hodoníně, Novém Jičíně nebo v Zvoleně.

Největší nabídka květin je připravena na pravidelné Dny otevřených dveří na přelomu dubna a května, ale jejich prodej běží prakticky až do prázdnin. Aby si každý mohl udělat představu o nabízených rostlinách, je na prodejně po celé léto k vidění výstava balkonovek a letniček.

Z vlastních školek pochází i velká část nabízených trvalek a dřevin. Zejména trvalky a bylinky jsou v poslední době nejvíce se rozvíjející částí prodeje. Na podzim pak máme pro všechny napěstovány nádherné macešky, chryzantémy, v předjaří zase sedmikrásky, cibuloviny a petrklíče.

Pro své zákazníky se snažíme sezónu zpřesřit akcemi, které pořádáme v průběhu celého roku – navštívit můžete Velikonoce v zahradnictví, už zmíněné Dny otevřených dveří, Dětský den, Pod-

zim v zahradnictví nebo Vánoční dílnu. Pozvání na ně najdete na našich webových stránkách.

Rádi vám vyjdeme vstříc i při úpravě vaší zahrady nebo firemních prostor. Zejména jste-li obdivovateli trvalek a kvetoucích keřů, jistě najdeme společnou řeč. Nevyhýbáme se ani zakázkám pro stavební firmy, takže i díky nám se z zelenaly některé části dříve šedivých sídlišť, nebo se v krajině objevují námi vysazené stromy.

Třetím rokem provozujeme kromě našeho starého břevlavského centra i prodejnu v Hodoníně ve Velkomoravské ulici, která si postupně získává oblibu u zákazníků. Malou provozovnu s naším zbožím najdete i v Kunžaku u Jindřichova Hradce. Všude na vás čeká ochotný a školený personál, který vám rád pomůže s vaším výběrem. ■





## Zahradní centrum Mariánské Lázně

Firma Trima plus s.r.o. vznikla v roce 2011 v Mariánských Lázních jako ryze obchodní společnost s cílem nabídnout svým zákazníkům vše, co potřebují pro chod svých firem, živností a řemesel, popřípadě pro aktivní využití svého volného času. Na prodejní ploše více než 1000 m<sup>2</sup> našel své místo široký sortiment železářství, spojovacího materiálu, elektronářadí, stavebního materiálu a ochranných pracovních pomůcek včetně odborného poradenství. Postupem času se ukázalo, že v Mariánských Lázních a okolí chybí nabídka kvalitního sortimentu pro zahradníky a zahrádkáře. Nejprve jsme proto do nabídky zařadili hnojiva, přípravky na ochranu rostlin, substráty, květináče, plasty, zahradní keramiku, zahradní nářadí a zahradní techniku Honda. Tento krok se ukázal jako životaschopný a správný.

V druhé polovině roku 2012 vstoupila do společnosti Trima plus s.r.o. firma Zahradní a parková spol. s r.o. Díky jejím bohatým zkušenostem v oboru se nám povedlo ještě více zkvalitnit a rozšířit nabídku zahradnických potřeb i služeb. Již od počátku naší spolupráce jsme intenzivně pracovali na společném projektu – vybudování zahradního centra s kompletním sortimentem včetně široké nabídky živých rostlin. Chtěli

jste tak společně navázat na tradici Zahradního centra Botanikus, které muselo ustoupit výstavbě obchodní zóny na Chebské ulici. Na začátku roku 2013 se nám podařilo vybudovat venkovní prodejní plochy včetně parkoviště a zahájit zde prodej kontejnerovaných, balových i prostokořenných rostlin. V naší nabídce nechyběly letničky, dvouletky, trvalky, bylinky, popínavé rostliny, ovocné dřeviny, okrasné stromy a keře, dále pak substráty, mulče, dekorativní kameny a kotvicí materiál.

Rostlinný materiál dovážíme především od zkušených českých pěstitelů. Sortiment dále doplňujeme také rostlinami od německých a holandských dodavatelů. Rostliny vybíráme vždy s ohledem na klimatické podmínky našeho regionu. Odborný personál ochotně poskytuje konzultace v oboru tvorby zahrad a výběru správného sortimentu. S kladným ohlasem se u našich zákazníků setkala služba osázení truhlíků zdarma. Při realizaci a údržbě zahrad s námi spolupracují zkušení zahradníci, jejichž služby můžeme zákazníkům zprostředkovat. Navázali jsme spolupráci i s místním svazem zahrádkářů.

Venkovní prodejní plochy prošly úspěšně zatěžkávací zkouškou prvního roku

provozu. Naším cílem bylo vyhovět zákazníkům nejenom po stránce nabízeného bohatého sortimentu květin a dřevin, ale také pomoci s jejich výběrem a poradit s péčí o ně.

Kvalitu našich služeb chceme nadále zlepšovat. V roce 2014 chceme dále rozšířit sortiment zahradního centra. Chystáme řadu doprovodných akcí pro naše zákazníky, na kterých se s vámi rádi podělíme o své zkušenosti a nápady.

V zahradním centru probíhá během roku několik akcí pro zákazníky, k již tradičním patří například Mikulášská nadílka pořádaná společně s autosalonem Autospektrum2000. V roce 2014 pro Vás chystáme Vítání jara (21.3.), Velikonoce v zahradě (11.–12.4.) a od 16.5. výstavu letniček. Další informace lze nalézt na Facebooku Zahradní centrum Mariánské Lázně Trima. ■





# ZAHRADNÍ CENTRA CS



## SEZNAM PRODEJEN



**Agroservis Stupava**  
Hviezdoslavova 74, 900 31 Stupava, Slovensko  
Tel.: +421 265 935 729  
[www.agro-servis.sk](http://www.agro-servis.sk)



**Hortiscentrum s.r.o.**  
Žerotínovo nábřeží 101 Kalabousek 145  
667 01 Židlochovice 286 01 Čáslav  
Tel.: +420 547 237 878 Tel.: +420 327 313 010  
[www.hortis.net](http://www.hortis.net)



**John zahradnictví s.r.o.**  
Pardubická 757, 500 04 Hradec Králové – Kukleny  
Tel.: +420 602 449 138  
[www.john.cz](http://www.john.cz)



**Čtyřlístek zahradní centrum, s.r.o.**  
Bystrcká 40, 624 00 Brno  
Tel.: +420 546 223 042  
[www.ctyrlistik-centrum.cz](http://www.ctyrlistik-centrum.cz)



**JINÁ ZAHRADA s.r.o.**  
Ústecká ul. Josefodolská ul.  
403 17 Chabařovice 293 01 Ml. Boleslav-Debř  
Tel.: +420 606 094 474 Tel.: 326 210 555  
[www.jinazahrada.cz](http://www.jinazahrada.cz)



**Eubomír Šujan – Záhradníctvo Šujan**  
958 53 Skačany 567, Slovensko  
Tel.: +421 908 600 120  
[www.sujan.sk](http://www.sujan.sk)



### Flora centrum – Mrázovi

Jáchymovská 49, 360 04 Karlovy Vary  
Lidická 70, 360 20 Karlovy Vary  
Tel.: +420 353 225 752  
[www.flora-centrum.cz](http://www.flora-centrum.cz)



### Josef Janků – Arboretum Šmelcovna

Šmelcovna 1364/3      Pražská  
680 01 Boskovice      263 01 Dobříš  
Tel.: +420 516 453 071      Tel.: +420 602 383 922  
[www.smelcovna.cz](http://www.smelcovna.cz)



### Malinkovič – zahradní centrum

Bratislavská 16, 690 02 Břeclav  
Tel.: +420 519 330 294  
[www.malinkovic.cz](http://www.malinkovic.cz)



### Stanislav Kopriva – zahradní centrum

Dubany 17, 530 02 Pardubice  
Tel.: +420 734 638 230  
[www.zahradnictvi-dubany.cz](http://www.zahradnictvi-dubany.cz)



### Zahradní centrum Parkon

Kanín 116, 289 07 Libice nad Cidlinou  
Tel.: +420 739 011 133  
[www.parkon.cz](http://www.parkon.cz)



### Záhradníctvo SADEX – Ing. Rastislav Feriančík

Duklianska 19/B, 080 01 Prešov, Slovensko  
Tel.: +421 903 600 019  
[www.zahradnictvo-sadex.sk](http://www.zahradnictvo-sadex.sk)



### Tvorsad Trnava

Okrúžná 21, 917 01 Trnava, Slovensko  
Tel.: +421 335 341 701  
[www.tvorsad.sk](http://www.tvorsad.sk)



### Záhradníctvo Vaňo s.r.o.

M. R. Štefánika 1817/29, 026 01 Dolný Kubín,  
Slovensko  
Tel.: +421 903 503 294  
[www.zahradnictvovano.sk](http://www.zahradnictvovano.sk)



### Zahradníctví Kunratice

Kunratická spojka 1623, 148 00 Praha 4  
Tel.: +420 602 226 876  
[www.zahradnictvikunratice.cz](http://www.zahradnictvikunratice.cz)



### HROCH group s. r.o.

Zahradnické centrum Vratimov  
Buničitá 756, 739 32 Vratimov, okr. Ostrava-město  
Tel.: +420 558 669 031  
[www.hrochgroup.cz](http://www.hrochgroup.cz)



### Záhrady Dobrá Niva s.r.o.

Slobody 5, 962 61 Dobrá Niva, Slovensko  
Tel.: +421 455 382 579  
[www.zdn.sk](http://www.zdn.sk)



### Zahradní a parková spol. s r.o. Zahradní centrum Trima Plus s.r.o.

Plzeňská 608/17, 353 01 Mariánské Lázně  
Tel.: +420 605 298 820  
[www.zahradaml.cz](http://www.zahradaml.cz)

# Akce zahradních center

**Zveme Vás na návštěvu výstav  
a akcí do našich zahradních  
center**



### Zahradnictví Král

Kolovečská 1938, 155 00 Praha 5-Stodůlky  
Tel.: +420 601 377 870  
[www.zahradnictvikral.cz](http://www.zahradnictvikral.cz)



### DIKÉ spol. s r.o.

463 46 Příšovice (u exitu z R10)  
Tel.: +420 603 541 449  
[www.dike-centrum.cz](http://www.dike-centrum.cz)



### Zahrada Matúšů s.r.o.

Horní Lhotice 42, 675 73 Kralice nad Oslavou  
Tel.: +420 728 015 574  
[www.zahradamatusu.cz](http://www.zahradamatusu.cz)



### Záhradníctvo ROYAL GARDEN

Barčianska 137, 040 17 Košice – Barca  
Tel.: +421 905 871 266  
[www.royal-garden.sk](http://www.royal-garden.sk)



### Zahradnické centrum Jelínek

Fr. Šafaříka 617, 277 46 Veltrusy  
Tel.: +420 315 781 019  
[www.zahradnictvi-jelinek.cz](http://www.zahradnictvi-jelinek.cz)



### Záhradníctvo Horváth

Moyzesová 46, 900 28 Ivanka pri Dunaji  
Tel.: +421 903 742 605  
[www.zahradnictvomh.sk](http://www.zahradnictvomh.sk)



### Školky Montano spol. s r.o.

289 16 Píerov nad Labem 410  
Tel.: +420 739 062 808  
[www.skolky-montano.cz](http://www.skolky-montano.cz)



### Isola Bella s.r.o.

952 01 Žitavce 149  
Tel.: +421 905 417 807  
[www.isolabella.sk](http://www.isolabella.sk)

### Čtyřlístek zahradní centrum, s.r.o., Brno

**4.–20.4.2014**

Pohádkové krajinky a skalky ze  
sukulentních rostlin – výstava  
Jaroslava Honce

**5.4.2014** Jarní den ve Čtyřlístku

**26.4.2014**

Bylinkový den ve Čtyřlístku

**31.5.–8.6.2014**

Výstava kaktusů – 90. výročí založení  
klubu Astrophytum Brno, spojené  
s výstavou pokojových rostlin  
a exotického ptactva

### Zahradnické centrum Jelínek, Veltrusy

**22.–23.3.2014** Vítání jara

**12.–13.4.2014**

Víkend Salanova a zelinářské dny

**24.–25.5.2014** Bylinkový víkend

### Isola Bella s.r.o., Žitavce

**22.3.2014** Vítanie jari

**12.4.2014** Deň bylinek

**2.–4.5.2014**

Záhradnícké dni – tradičná  
akcia s odbornými prednáškami,  
občerstvením, výhodnými nákupmi.

**21.6.2014**

Rodinný piknik – venovaný deťom  
a rodičom: hry, súťaž, opekanie

### Zahradnictví Kunratice, Praha 4

**21.–23.3.2014** Vítání jara

**25.–27.4.2014** Víkend bylinek

moderní časopis nejen o zahradě



# zahrádkář

## Zahrada Matušů s.r.o., Horní Lhotice

15.3.2014

Vitání jara v Zahradě Matušů – zahájení nové jarní sezóny

26.4.2014

Jarní sázení v Zahradě Matušů – třetí ročník rodinného programu zaměřeného na prodej bylinek a letniček

## Agroservis, Stupava

1.3.2014

Ako strihať ovocné stromy

24.–29.3.2014 Otváranie jari

14.–18.4.2014 Dni bylinek

26.4. a 10.5.2014

Poradenstvo so záhradnou architektkou

23.5.2014 Deň trvaliek

## Záhradníctvo Horváth, Ivanka pri Dunaji

marec

predaj cibulovín: Dahlia, Gladiola, Begonia, Cana...

apríl

mesiac bylinek – prezentácie s predajom bylinek

12.4.2014

Ukážka sortimentu, začiatok predaja letniček

## Arboretum Šmelcovna, Boskovice

16.–20.4.2014

Jaro v arboretu – cibuloviny

14.–25.5.2014

Jaro v arboretu – irisy a rododendrony

13.–17.8.2014

Léto v arboretu – trávy, trvalky

Podrobné informácie najdete na webových stránkách jednotlivých záhradních center.

## www.zahradnicentra.eu

TIP záhradních center CS vydává Zahradní centra CS, obchodní družstvo, Bystrácká 40, 624 00 Brno. IČO: 2836121.

Vydavatelský servis: PRO VOBIS, s.r.o. ■ Grafická úprava: Sandra Fridrichová  
Výšlo v Brně 22. 1. 2014 ■ Evidenční číslo MK ČR E 16357

## Zahradní centrum Parkon, Libice nad Cidlinou

17.–23.3.2014 Vitání jara

## Tvorsad, Trnava

14.2.2014

Sviatok sv. Valentína – príležitosť na vyznanie lásky svojim blízkym, darčeky venované s láskou

28.3.2014

Záhrada jari – odborné rady, aby nám robila radosť počas nadchádzajúceho roka

11.4.2014

Súčasná záhrada – odborné rady k zakladaní záhrady

25.4.2014

Záhrada zdravia – zdravie v zdravej záhrade s Plantexom

2.5.2014

Záhrada leta – ako oživiť balkóny, terasy a záhrady kvitnúcimi rastlinami

9.5.2014 Deň matiek

23.5.2014

Záhrada vôni – vôňa nielen levandulová, nielen vonku, ale i v interiéri

30.5.2014

Záhrada pre deti – spoločne s rodičmi hľadáme vzťah detí k prírode a k práci v záhrade

13.6.2014

Záhrada ruží – na Slovensku iba u nás novinky od firmy KORDES. Naša 'Ružová grófká' nás opäť poteší svojou vôňou a očarujúcou krásou

27.6.2014

Záhrada prázdnin – vidiecka záhrada starej mamy počas celých prázdnin TVORSAD, Trnava



**DVA  
ČASOPISY  
jedna cena  
336 Kč**

**Dárky a překvapení pro  
přímé předplatitele navíc!**



**Neváhejte a objednejte časopis pro sebe nebo jako dárek**

**Ušetřte svůj čas i peníze!**

tel.: 222 780 739 (po-pá 9-15 h)

sms: 602 557 560

elektronicky: [www.zahradkar.org](http://www.zahradkar.org)

Složenku zašleme, možný je i převod z účtu.

Cena předplatného je 28 Kč tj. 336 Kč

(roční předplatné = 12 čísel; nutno zvolit odběr od kterého čísla).



## Závazná objednávka časopisu pro ČR a Slovensko

\* Objednávám 12 čísel (3/2014–2/2015) za 336 Kč (12 x 28 Kč).

\* Objednávám 12 čísel ( ..... /2014 – ..... /2015) za 336 Kč (12 x 28 Kč)

\*nehodící se škrtněte

Jméno

Příjmení

Ulice

Obec a PSČ

**Pokud chcete časopis darovat, vyplňte i druhou část tabulky.**

Jméno a příjmení (obdarovaný)

Ulice

Obec a PSČ

Objednávku zašlete na adresu:

ČZS o. s. – Zahradkár, Rokycanova 15, 130 00 Praha 3

**V případě objednávky předplatného se zasíláním na Slovensko** vyplněný kupon odešlete na adresu Magnet Press Slovakia, P.O. BOX 169, 830 00 Bratislava nebo Mediaprint-Kapa Pressegrasso, a.s., P.O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3. Cena časopisu je 1,5 EUR, roční předplatné je tedy 18 EUR.





... pěstování s úsměvem

## Orchid Program

Orchid program tvoří ucelený koncept potřeb pro pěstitele orchidejí v samostatném dřevěném stojanu. Tento koncept je nabízen zejména prodejcům zahrádkářských potřeb a květinám tak, abyste Vy, pěstitelé orchidejí, našli vše základní, co Vaše orchidej potřebuje, na jednom místě. V konceptu Orchid program naleznete jak pěstební substráty a hnojiva pro potřebný růst orchidejí, tak kontejnery, květináče, klipsy, dekorační podpůrné tyčky Orchideco nebo designově nádherné obaly Brussels od renomované holandské společnosti Elho.



## Krásná a zdravá orchidej? Náš cíl!

### Listová výživa pro orchideje a bromélie

je určena k přímé aplikaci na list. Tento způsob přináší velkou výhodu v urychleném přísunu živin přímo do všech částí rostlin a v maximálním využití jednotlivých prvků. Z toho důvodu je koncentrace roztoku nižší, než je tomu u kořenové výživy prováděné závlivkou. Vedle hlavních živin obsahuje hnojivo v optimálním poměru i dva stopové prvky (Fe a Mn), které jsou důležité pro vybarvení listů.

#### Výhody:

- okamžitě přístupné živiny rostlině
- prodlužuje dobu kvetení
- obsahuje rostlinné kondicionéry
- nedochází k přemokření substrátu
- pohodlná aplikace postřikem



### Substrát pro orchideje a bromélie

je speciální substrát určený pro přesazování a pěstování všech druhů orchidejí. Složení substrátu je vyvinuto přesně podle potřeb orchidejí, které vyžadují vysoký obsah vzduchu v kořenové zóně. Skládá se z kvalitní piniové kůry a vláknitého rašeliníku /Sphagnum/.

